

การบริหารงานด้านการตรวจสอบอากร: กรณีศึกษาการตรวจสอบหลังการ
ตรวจปล่อย ของส่วนปฏิบัติการตรวจสอบ 1 กองตรวจสอบอากร
กรมศุลกากร

**Post - Clearance Audit Management: A Case Study of Post -
Clearance Audit, Audit Operation Section I,**

Post - Clearance Audit Division of the Customs Department

นักสพรณ กลางประพันธ์¹ & รัฐศิรินทร์ วังกานนท์²

Napatsapan Klangprapan & Ratthasirin Wangkanond

Corresponding author: 6314832010@rumail.ru.ac.th

Received: 02/08/65 Revised: 05/08/65 Accepted: 05/08/65

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการ ปัญหาและอุปสรรคตลอดจนข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคและพัฒนาการดำเนินงานในการบริหารงานด้านการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อยของส่วนปฏิบัติการตรวจสอบ 1 กองตรวจสอบอากร กรมศุลกากร โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการบริหารงานด้านการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อยภายใต้กรอบแนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติของ Van Meter and Van Horn นั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยในด้านวัตถุประสงค์มีความชัดเจน ทรัพยากรมีเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ด้านลักษณะ

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

² คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ของหน่วยงานนั้นมีความเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน การติดต่อสื่อสารภายในองค์กรโดยรวมเป็นไปด้วยดี แม้จะมีอุปสรรคบ้างในการสื่อสารระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติ สภาพเศรษฐกิจและสังคมนั้นส่งผลต่อการปฏิบัติงานอย่างมาก และความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรนั้นมีความร่วมมือร่วมใจกันเป็นอย่างดี ส่วนปัญหาและอุปสรรคนั้น ประกอบไปด้วย 1) ปัญหาด้านทรัพยากรบุคคลที่มีการโยกย้ายบ่อยและขาดทักษะประสบการณ์ 2) ปัญหาด้านระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในการตรวจสอบยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร 3) ปัญหาด้านการสื่อสารระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติ 4) ปัญหาด้านกฎหมายและระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องไม่ชัดเจนและไม่ครอบคลุมปัญหาที่เกิดขึ้น 5) ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการเกี่ยวกับการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อยและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

คำสำคัญ : การบริหารงาน; การตรวจสอบหลังการตรวจปล่อย; กรมศุลกากร

Abstract

This research aims to study the process of problems and obstacles, as well as suggestions on solutions to problems, obstacles and development of operations in the administration of post-examination inspections of the Audit Operations Division 1, the Duty Audit Division, the Customs Department. It is a qualitative research method, collecting data from interviews 10 key informants. Post-release inspection management process under the concept of policy implementation of Van Meter and Van Horn are efficient. The objectives are clear. Resources are sufficient to operate. The nature of the unit is conducive to operations. The overall

communication within the organization was good. Although, there are some obstacles in communication between executives and practitioner. The socio-economic condition greatly affects the performance of work. And the cooperation of the personnel is very good cooperation. As for the problems and obstacles, they consisted of 1) problems with human resources with frequent transfers and lack of experience, 2) problems with technology systems used in the audit that were not as effective as they should be, 3) problems with communication between executives. 4) Problems related to laws and regulations are unclear and do not cover the problems that arise. 5) Knowledge and understanding problems of operators regarding post-release inspection and related laws.

Keywords: management; Post-Clearance Audit; The Customs Department

บทนำ

กรมศุลกากรเป็นส่วนราชการสังกัดกระทรวงการคลัง มีบทบาทสำคัญในฐานะหน่วยงานจัดเก็บภาษีและอากรหลักของประเทศร่วมกับกรมสรรพากรและกรมสรรพสามิต ซึ่งแต่เดิมกรมศุลกากรมีบทบาทหน้าที่หลักคือการจัดเก็บภาษีอากรจากของที่นำเข้ามาในและส่งออกนอกราชอาณาจักร เพื่อนำมาเป็นรายได้แผ่นดิน ควบคู่กับหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำเข้าสินค้าผิดกฎหมาย เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ประกอบการที่เสียภาษีสุจริต แต่ปัจจุบันกรมศุลกากรได้เปลี่ยนแปลงบทบาทมามุ่งเน้นการอำนวยความสะดวกทางการค้า ซึ่งเป็นผลจากกระแสโลกาภิวัตน์และการแข่งขันทางการค้า

ระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตามเมื่อปริมาณการค้าระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้น กรมศุลกากรต้องประสบปัญหาการดำเนินงาน เนื่องจากทรัพยากรของกรมศุลกากรมีอย่างจำกัด การปฏิบัติงานภายใต้แนวคิดการอำนวยความสะดวกทางการค้า ผู้ประกอบการต้องการให้พิธีการศุลกากรมีความรวดเร็ว เจ้าหน้าที่จึงต้องทำการตรวจปล่อยสินค้าภายใต้ระยะเวลาที่มีอย่างจำกัด ด้วยเหตุนี้จึงอาจทำให้ผู้ประกอบการที่ไม่สุจริต อาศัยเป็นช่องทางในการกระทำความผิด ซึ่งจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการเสียอากรระหว่างผู้ประกอบการที่สุจริต ชำระอากรถูกต้องครบถ้วนกับผู้ที่มีเจตนาหลีกเลี่ยงอากร ดังนั้น เพื่อให้มีความสมดุลระหว่างการอำนวยความสะดวกทางการค้าและการควบคุมทางศุลกากร จึงมีการปรับเปลี่ยนระบบการควบคุมทางศุลกากรจากการควบคุมก่อนและขณะตรวจปล่อยสินค้ามาเน้นที่การควบคุมหลังการตรวจปล่อย โดยให้ความสำคัญกับการตรวจสอบและทบทวนข้อมูลการนำเข้าและส่งออกสินค้าหลังจากการตรวจปล่อยสินค้าไปแล้ว ซึ่งเป็นหน้าที่ของกองตรวจสอบอากร เช่น การตรวจสอบเอกสารทางบัญชี ข้อมูลทางการค้า ระบบธุรกิจของผู้ประกอบการ การปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตรวมถึงการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีต่างๆ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเรียกเก็บภาษีอากรที่ขาดแก่รัฐและควบคุมตรวจสอบการเสียภาษีอากรให้ถูกต้อง และจากการที่กองตรวจสอบอากรมีอำนาจตรวจสอบหลังการตรวจปล่อยได้ทั่วราชอาณาจักร แต่ปัจจุบันบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อยมีจำนวนจำกัด อาจไม่เพียงพอกับปริมาณงานที่เพิ่มมากขึ้น รวมถึงงานด้านการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อยนั้นจะต้องใช้ทักษะความรู้และประสบการณ์ เนื่องจากเป็นงานที่มีความซับซ้อน มีกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพัฒนาระบบงานและบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้สามารถรองรับปริมาณและความซับซ้อนของงานที่เพิ่มมากขึ้นได้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญและความ

จำเป็นที่จะศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานด้านการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อยของส่วนปฏิบัติการตรวจสอบ 1 กองตรวจสอบอากร กรมศุลกากร ตลอดจนแนวทางในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการวิจัย 2 วิธี ดังนี้

1. การวิจัยเอกสารเป็นการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายงานการวิจัยวิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ รายงานประชุม ประกาศ คำสั่ง เอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานด้านการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อย

2. การสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 10 คน ด้วยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลัก

1. ประชากร ได้แก่ บุคลากร เจ้าหน้าที่ของส่วนปฏิบัติการตรวจสอบ 1 กองตรวจสอบอากร กรมศุลกากร ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานด้านการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อย

2. ผู้ให้ข้อมูลหลัก เป็นการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักโดยกำหนดคุณลักษณะของประชากรที่ต้องการศึกษา ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลักจำนวน 10 คน โดยพิจารณาจากคุณสมบัติ ดังนี้

2.1 หัวหน้าฝ่ายปฏิบัติการตรวจสอบ ซึ่งปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าฝ่ายซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และความชำนาญในการทำงาน โดยมีหน้าที่และ

ความรับผิดชอบในการวางแผนงานด้านการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อยและกำกับ ดูแล บังคับบัญชาบุคลากรในฝ่ายปฏิบัติการตรวจสอบ จำนวน 1 คน

2.2 นักวิชาการศุลกากรชำนาญการ ซึ่งปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อย และปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่หรือตามที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 5 คน

2.3 นักวิชาการศุลกากรปฏิบัติการ ซึ่งปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานระดับต้นที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อย และปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ หรือตามที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 3 คน

2.4 นักวิชาการการเงินและบัญชีปฏิบัติการ ซึ่งปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อยในด้านการเงินและบัญชีและปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ หรือตามที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยกรณีศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถามและข้อกำหนดแน่นอนตายตัว จะสัมภาษณ์ผู้ใดก็ใช้คำถามเดียวกัน (สุภาวงศ์ จันทวานิช, 2563, หน้า 75-76) การสัมภาษณ์จะทำการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาได้กำหนดวันนัดหมาย โดยได้แจ้งให้ผู้ให้สัมภาษณ์ทราบก่อนล่วงหน้า ในการสัมภาษณ์ผู้สัมภาษณ์จะใช้การจดบันทึกและบันทึกเสียง โดยก่อนสัมภาษณ์จะขออนุญาตผู้สัมภาษณ์ในการจดบันทึกการสนทนาก่อนทุกครั้ง

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. กระบวนการบริหารงานด้านการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อยของส่วนปฏิบัติการตรวจสอบ 1 กองตรวจสอบอาคาร

การตรวจสอบหลังการตรวจปล่อย ณ สถานประกอบการ เป็นการดำเนินการตามภารกิจของกรมสุกลางการดำเนินการจัดเก็บรายได้ที่เป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานของการอำนวยความสะดวกทางการค้า โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 157 และมาตรา 159 แห่ง พ.ร.บ. สุกลาง พ.ศ. 2560 ให้พนักงานสุกลางมีอำนาจเข้าไปในสถานประกอบการ เพื่อตรวจสอบหรือเรียกบัญชี เอกสาร หลักฐาน และข้อมูลอื่นใดที่เกี่ยวกับของที่กำลังผ่านหรือได้ผ่านพิธีการสุกลางภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันที่นำของเข้าหรือส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรหรือนำผ่านราชอาณาจักร ประกอบกับมาตรา 63 แห่ง พ.ร.บ. สุกลาง พ.ศ. 2560 ที่กำหนดให้ผู้นำของเข้า ผู้ส่งของออก ผู้ขนส่ง และบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง ตามที่อธิบดีประกาศกำหนด มีหน้าที่เก็บและรักษาบัญชี เอกสาร หลักฐาน และข้อมูลอื่นใด ที่เกี่ยวกับของที่กำลังผ่านหรือได้ผ่านพิธีการสุกลางเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี นับแต่วันที่นำของเข้าหรือส่งของออก

กระบวนการในการบริหารงานด้านการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อยของในสภาพการณ์ปัจจุบัน โดยภาพรวมมีระเบียบและแนวทางในการดำเนินงานชัดเจนช่วยให้การดำเนินงานของเจ้าหน้าที่สามารถบรรลุเป้าหมายในการจัดเก็บอากรและตรวจสอบผู้ประกอบการว่าได้ปฏิบัติตามกฎหมายหรือไม่ ประกอบกับมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจสอบข้อมูลผู้ประกอบการ ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างสะดวกและการลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ โดยมีกระบวนการปฏิบัติงาน ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูล การวางแผนการเข้า

ตรวจสอบ การตรวจสอบ การแจ้งผลการตรวจสอบ และการรายงานผลการตรวจสอบ

กระบวนการบริหารงานด้านการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อย ในประเด็นย่อยตามตัวแปรการนำนโยบายไปปฏิบัติ 6 ด้าน พบว่า

1) ด้านวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานนโยบายของกองตรวจสอบนั้น มีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน ผู้ปฏิบัติสามารถนำไปปฏิบัติได้ ซึ่งได้แก่ การตรวจสอบผู้ประกอบการที่มีการนำเข้าส่งออกสินค้า ภายหลังจากที่มีการตรวจปล่อยสินค้าออกไปแล้วตามหลักการบริหารจัดการความเสี่ยง การตรวจสอบกรณีที่มีสายลับแจ้งข่าว และอาจมีการมอบหมายเป็นการเฉพาะให้ตรวจสอบสินค้าที่มีความเสี่ยงสูงหรือเป็นประเด็นที่สนใจของสังคม รวมถึงกรณีที่ได้รับมอบหมายนโยบายจากผู้บริหารกรมฯ ในการเร่งรัดการจัดเก็บรายได้ โดยวิธีการปฏิบัติงานมีการกำหนดไว้ด้วยกฎหมายศุลกากร ประมวลระเบียบปฏิบัติศุลกากร ประกาศกรมศุลกากร คำสั่งกรมศุลกากร ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจหน้าที่และวิธีการทำงานทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ง่าย ทั้งนี้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติโดยถูกต้องเป็นไปตามกรอบของกฎหมายตามหลักธรรมาภิบาล นอกจากนี้ในการทำงานยังมีตัวชี้วัดในการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อยที่ชัดเจน เช่น เป้าหมายจำนวนรายที่เข้าตรวจสอบ เป้าหมายจำนวนรายการจับกุม รวมถึงเป้าหมายยอดจัดเก็บรายได้

2) ด้านทรัพยากร ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าทรัพยากรบุคคลมีจำนวนเพียงพอเหมาะสมกับงานแต่อาจเกิดปัญหาในกรณีที่มีการโยกย้ายและตำแหน่งที่ว่างลงไม่ได้รับการจัดสรร และขาดเจ้าหน้าที่ชาย นอกจากนี้ยังเห็นว่าบุคลากรจะต้องเป็นผู้มีทักษะและความรู้ ในด้านวัสดุอุปกรณ์สำนักงานนั้นมีความพร้อม แต่ระบบเทคโนโลยีควรมีการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่วนงบประมาณนั้นเพียงพอและเหมาะสม

3) ด้านการติดต่อสื่อสารภายในหน่วยงานและภายนอกหน่วยงาน การติดต่อสื่อสารภายในระดับฝ่าย ระดับส่วน ระดับกอง นั้นเป็นไปด้วยดี สามารถสื่อสารถึงกันได้อย่างรวดเร็วผ่าน แอปพลิเคชัน Line บอร์ดประชาสัมพันธ์ การมีปฏิสัมพันธ์โดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัว หรือการแจ้งปากต่อปาก แต่ในระดับกรมฯ ค่อนข้างเข้าถึงผู้บริหารของกรมฯ ยาก ทำให้ปัญหาที่แท้จริงจากผู้ปฏิบัติงานไม่เคยสะท้อนไปถึงผู้บริหารและไม่ได้รับการแก้ไข โอกาสที่จะได้แจ้งปัญหาหรือแสดงความคิดเห็นมีน้อย ส่วนการสื่อสารกับหน่วยงานภายนอกส่วนใหญ่จะเป็นการติดต่อผ่านทางหนังสือราชการที่มีความเป็นทางการ

4) ลักษณะของหน่วยงาน ด้านลักษณะความสำคัญของหน่วยงาน กองตรวจสอบอาคารถือเป็นหน่วยงานตรวจสอบและจัดเก็บของกรมศุลกากร การทำงานมักจะได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ ในกรมศุลกากรเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูล การสนับสนุนข้อมูลในการตรวจสอบ เป็นต้น ในแง่บุคลากรนั้นผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าบุคลากรเป็นผู้มีความสามารถ มีองค์ความรู้หลากหลาย แต่จะมีปัญหาบ้างในกรณีที่เป็นเจ้าหน้าที่บรรจุใหม่ซึ่งต้องใช้เวลาในการฝึกฝนเรียนรู้ ในแง่การควบคุมบังคับบัญชาจากโครงสร้างการทำงานมี หัวหน้าฝ่าย ผู้อำนวยการส่วน ผู้อำนวยการกอง ทำให้มีการกลั่นกรองงานหลายชั้น ความผิดพลาดในการทำงานก็จะน้อยลง และกองตรวจสอบอาคารแบ่งเป็น กอง ส่วน ฝ่าย โดยแต่ละฝ่ายทำงานตรวจสอบเป็นเอกเทศไม่ขึ้นต่อกัน

5) สภาพเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง มีผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการปฏิบัติงานตามนโยบายอย่างมาก ในกรณีที่มีการตรวจพบความผิด ทำให้ผู้ประกอบการต้องชำระค่าภาษีอากรเพิ่มหรือต้องชำระค่าปรับตามกฎหมายศุลกากร เมื่อเศรษฐกิจตกต่ำ ผู้ประกอบการได้รับผลกระทบ ย่อมมีผลต่อการตัดสินใจที่ต้องชำระค่าปรับ ทำให้ระยะเวลาการทำงานเพื่อให้จบในชั้นศุลกากรต้องล่าช้า และอาจนำไปถึงการตัดสินใจไม่ระงับคดีในชั้นศุลกากร

ด้วย รวมถึงปัญหาเศรษฐกิจในยุคปัจจุบันทำให้ประสบปัญหาในการทำงานคือ ผู้ประกอบการที่ไม่สุจริตอาจเลือกที่จะใช้วิธีทุจริตในการนำเข้าส่งออกสินค้า เนื่องจากเป็นการลดภาระค่าใช้จ่าย ทำให้มีการตรวจพบความผิดมากขึ้น

6) ด้านความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัติงานนั้น ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่า มีความร่วมมือภายในฝ่ายอย่างดีเยี่ยม มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์กันอยู่เสมอ ด้วยลักษณะงานจะมีความเป็นเอกเทศต่างคนต่างทำงานในหน้าที่ของตนเอง ทำงานกันเป็นทีม มีการแบ่งหน้าที่การทำงานโดยมีเป้าหมายไปในแนวทางเดียวกันคือการมุ่งผลสำเร็จของงาน

2. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อยของ ส่วนปฏิบัติการตรวจสอบ 1 กองตรวจสอบอากร กรมศุลกากร

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานด้านการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อยของ ส่วนปฏิบัติการตรวจสอบ 1 กองตรวจสอบอากร กรมศุลกากร มีดังนี้

1) ปัญหาด้านทรัพยากรบุคคล กรมศุลกากรมีการโยกย้ายปรับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่อยู่บ่อยครั้งทำให้เจ้าหน้าที่ที่ย้ายเข้ามาใหม่หรือบรรจุใหม่ ยังขาดความรู้และประสบการณ์ในการทำงานด้านการตรวจสอบอากรทำให้ต้องใช้เวลาในการฝึกฝนและปัญหาด้านความรู้ทักษะความสามารถของบุคลากรในกองตรวจสอบอากรควรจะต้องเป็นผู้มีความรู้รอบด้าน ควรมีทักษะด้านการเจรจาและความแม่นยำในข้อกฎหมาย

2) ปัญหาด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยี ระบบงานอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ในการตรวจสอบยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เช่น ระบบสารสนเทศศุลกากร (CIS) ที่เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ เพื่อเรียกข้อมูลการนำเข้า ส่งออก ต้องใช้เวลานานในการดึงข้อมูลจำนวนมาก การจัดการข้อมูล การกรองข้อมูล

ของระบบไม่ช่วยสนับสนุนการทำงานให้สะดวกขึ้น และระบบป้องกันและปราบปราม บางส่วนของระบบไม่สามารถใช้งานได้จริง ไม่ทันสมัย ข้อมูลในระบบยังเป็นข้อมูลเก่า และเชื่อมโยงกับระบบระบบงานอิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ ได้น้อย

3) ปัญหาด้านการสื่อสารภายในหน่วยงานระหว่างผู้บริหารและปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติค่อนข้างเข้าถึงผู้บริหารของกรมฯ ยาก ทำให้ปัญหาที่แท้จริงจากผู้ปฏิบัติงานไม่เคยสะท้อนไปถึงผู้บริหารและไม่ได้รับการแก้ไข

4) ปัญหาด้านข้อกำหนดและระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อยที่กำหนดมาไม่ชัดเจนและไม่ครอบคลุมปัญหาที่เกิดขึ้น กรณีมีปัญหาที่ไม่เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดและระเบียบปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติจะไม่มีแนวทางการทำงานหรืออาจจะต้องรอคำสั่งจากผู้บริหาร ทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่องและล่าช้า

5) ปัญหาความรู้ความเข้าใจผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการไม่มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกระบวนการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อย วิธีการสุ่มการ กฎหมายสุ่มการและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

3. ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรค ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานด้านการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อยของส่วนปฏิบัติการตรวจสอบ 1 กองตรวจสอบอากร กรมศุลกากร

ข้อเสนอแนะในแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคและพัฒนาการดำเนินงานในการบริหารงานด้านการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อยของส่วนปฏิบัติการตรวจสอบ 1 กองตรวจสอบอากร กรมศุลกากร มีดังนี้

1) ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ในงานด้านการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อย มีการจัดสรรบุคลากรทดแทนตำแหน่งที่ว่างลง มีการใช้ระบบพี่สอน

น้อง (Coaching) เพื่อให้เรียนรู้งานจากผู้มีประสบการณ์ และควรจัดให้มีการอบรมเพิ่มพูนทักษะการทำงานในด้านต่างๆ

2) ควรจัดหาผู้มีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีโดยตรง เข้ามาปรับปรุงและเชื่อมโยงระบบงานด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การตรวจสอบ หลังจากตรวจปล่อย ให้มีความทันสมัย สะดวกรวดเร็ว เข้าถึงง่าย และมีความเชื่อมโยงกันได้

3) ควรมีการจัดประชุมระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติกับผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ โดยอาจเป็นการประชุมที่ไม่เป็นทางการ ทั้งนี้เพื่อสะท้อนปัญหาที่แท้จริงในการปฏิบัติงานและแก้ไขได้อย่างตรงจุด

4) ควรมีการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบปฏิบัติ ให้มีความทันสมัย มีความชัดเจนและครอบคลุมกับปัญหาที่เกิดขึ้น

5) ควรเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายศุลกากร พิธีการศุลกากร กระบวนการตรวจสอบหลักการตรวจปล่อยแก่ผู้ประกอบการ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่ค้นพบดังกล่าวข้างต้น มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

กระบวนการในการบริหารงานด้านการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อยของส่วนปฏิบัติการตรวจสอบ 1 กองตรวจสอบอากร กรมศุลกากร มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

กระบวนการบริหารงานด้านการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อยของส่วนปฏิบัติการตรวจสอบ 1 กองตรวจสอบอากร กรมศุลกากร ในสภาพการณ์ปัจจุบัน โดยภาพรวมมีรูปแบบที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ มีระบบและระเบียบในการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการนำอุปกรณ์และเทคโนโลยีมาใช้

ทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายในการตรวจสอบและจัดเก็บอากรได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Mclaughlin (อ้างถึงใน วิธนาพึงวิวัฒน์นิกุล, 2564, หน้า 68) สรุปได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการขององค์การที่ต่อเนื่องเป็นพลวัตซึ่งได้รับการปรุงแต่งและหล่อหลอมโดยปฏิสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายและกลยุทธ์ของนโยบายกับสภาพขององค์การที่รับผิดชอบในการดำเนินการให้สำเร็จลุล่วง กล่าวอีกนัยหนึ่ง การนำนโยบายไปปฏิบัติเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมาย โดยพยายามปรับเปลี่ยนประนีประนอมระหว่างเป้าหมายและกลยุทธ์ที่กำหนดไว้กับข้อจำกัดเงื่อนไขและสภาพแท้จริงของหน่วยปฏิบัติ

กระบวนการบริหารงานด้านการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อยในประเด็นย่อยตามตัวแปรการนำนโยบายไปปฏิบัติ 6 ด้าน ตามตัวแบบและแนวคิดของ Van Meter and Van Horn (อ้างถึงใน บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์, 2565ข, หน้า 126-127) ดังนี้

1) ด้านวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานนโยบายของกองตรวจสอบนั้น กองตรวจสอบอากร มีการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน ผู้ปฏิบัติสามารถนำไปปฏิบัติได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Van Meter and Van Horn (อ้างถึงใน บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์, 2565ข, หน้า 126-127) ที่ว่า วัตถุประสงค์หรือมาตรฐานของนโยบาย เป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องวิเคราะห์ให้ชัดเจนว่า วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในนโยบายนั้นมีอะไรบ้าง ซึ่งวัตถุประสงค์จะเป็นส่วนขยายเป้าหมายรวมของนโยบายให้ชัดเจนขึ้นและง่ายต่อการเข้าใจ ทั้งนี้ วัตถุประสงค์เปรียบเสมือนเกณฑ์ที่ใช้ประเมินความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชฎาภรณ์ หงส์ภักดี (2562) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการให้บริการแบบศูนย์บริหารราชการ ฉับไวใสสะอาด กรณีศึกษาสำนักงานเขตราชเทวี

กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ของนโยบายส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยวัตถุประสงค์ของนโยบายมีความชัดเจน ทั้งฝ่ายบริหารสำนักงานเขตราชเทวีซึ่งเป็นผู้นำนโยบายมากำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์บริการ รวมถึงการได้รับการสนับสนุนจากผู้ให้บริการและฝ่ายการเมืองมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของนโยบายดังกล่าวไปในทิศทางเดียวกัน

2) ด้านทรัพยากร ทรัพยากรบุคคลมีจำนวนเพียงพอเหมาะสมกับงานแต่อาจเกิดปัญหาในกรณีที่มีการโยกย้ายและตำแหน่งที่ว่างลงไม่ได้รับการจัดสรรและขาดเจ้าหน้าที่ชาย นอกจากนี้ยังเห็นว่าบุคลากรจะต้องเป็นผู้มีทักษะและความรู้ ในด้านวัสดุอุปกรณ์สำนักงานนั้นมีความพร้อม แต่ระบบเทคโนโลยีควรมีการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่วนงบประมาณนั้นเพียงพอและเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของพระนฤนาท ญาณวิริโย (2556) ได้ศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านการส่งเสริมฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ของเทศบาลตำบลสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี สรุปได้ว่า ทรัพยากรทั้งในด้านบุคลากร งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก จะต้องมีการจัดการให้เพียงพอต่อปริมาณงาน เพื่อให้มีการบริหารจัดการที่ดีมากขึ้น

3) ด้านการติดต่อสื่อสารภายในหน่วยงาน การติดต่อสื่อสารภายในระดับฝ่าย ระดับส่วน ระดับกอง นั้นเป็นไปด้วยดี แต่ในระดับกรม ก่อนเข้าเข้าถึงผู้บริหารของกรมยาก ทำให้ปัญหาที่แท้จริงจากผู้ปฏิบัติงานไม่เคยสะท้อนไปถึงผู้บริหารและไม่ได้รับการแก้ไข ดังนั้นการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติควรจะต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบและทำให้สามารถสื่อสารกันได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Van Meter and Van Horn (อ้างถึงใน บุญเกียรติ การะเวกพันธุ์, 2565ข, หน้า 126-127) ที่อธิบายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องมีการสื่อสารระหว่างผู้กำหนดนโยบาย

หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติระหว่างองค์กรหรือภายในหน่วยงานเดียวกันนั้นมีความสำคัญมาก ผู้รับผิดชอบในหน่วยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะต้องมีข้อมูลข่าวสารที่ตรงกันในเรื่องวัตถุประสงค์ของนโยบาย ต้องมีการสื่อสารที่ถูกต้องรวดเร็วและต่อเนื่อง ตลอดจนไม่มีการปิดบังข่าวสารระหว่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิฑิตวิรดา สุวรรณมัย (2560) ได้ศึกษา การนำนโยบายศูนย์บริหารราชการฉับไวใสสะอาด (Bangkok Fast & Clear : BFC) ไปปฏิบัติ: ศึกษารณณี สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาด้านการสื่อสาร โดยการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ออกนโยบายและผู้ปฏิบัติยังไม่เปิดกว้าง

4) ลักษณะของหน่วยงาน ด้านลักษณะความสำคัญของหน่วยงาน กองตรวจสอบอาคารถือเป็นหน่วยงานตรวจสอบและจัดเก็บของกรมศุลกากร การทำงานมักจะได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ ในกรมศุลกากรเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูล การสนับสนุนข้อมูลในการตรวจสอบ เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดของศุภชัย ยาวะประภาษ (2557, หน้า 101) ที่ว่า มีปัจจัยหลายประการที่กำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติเหล่านี้ ได้แก่ ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชฎาภรณ์ หงส์ภักดี (2562) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการให้บริการแบบศูนย์บริหารราชการ ฉับไวใสสะอาด กรณีศึกษาสำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติที่มีความพร้อมมีศักยภาพและประสบความสำเร็จในด้านโครงสร้างการบริหาร สายการบังคับบัญชาที่สั้น ทำให้มีการสั่งการที่สั้น

5) สภาพเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง มีผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของการปฏิบัติงานตามนโยบายอย่างมาก ในกรณีที่มีการตรวจพบ

ความผิด ทำให้ผู้ประกอบการต้องชำระค่าภาษีอากรเพิ่ม หรือต้องชำระค่าปรับ ตามกฎหมายศุลกากร เมื่อเศรษฐกิจตกต่ำและผู้ประกอบการได้รับผลกระทบ ย่อมส่งผลต่อการตัดสินใจที่ต้องชำระค่าปรับ ทำให้ระยะเวลาการทำงานเพื่อให้ จบในชั้นศุลกากรต้องล่าช้าและอาจนำไปถึงการตัดสินใจไม่ระงับคดีในชั้น ศุลกากรด้วย รวมถึงปัญหาเศรษฐกิจในยุคปัจจุบันทำให้ประสบปัญหาในการ ทำงานคือผู้ประกอบการที่ไม่สุจริตอาจเลือกที่จะใช้วิธีทุจริตในการนำเข้าส่งออก สินค้า เนื่องจากเป็นการลดภาระค่าใช้จ่าย ทำให้มีการตรวจพบความผิดมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Van Meter and Van Horn (อ้างถึงใน บุญเกียรติ กา ระเวกพันธ์, 2565ช, หน้า 126-127) ที่ว่า สภาพสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ควรพิจารณาถึงสิ่งที่จะมีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบาย คือ ทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่มีอยู่ในพื้นที่ที่นำนโยบายไปปฏิบัตินั้นเพียงพอหรือไม่ ที่จะช่วยผลักดันให้การนำนโยบายไปปฏิบัติบรรลุผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศติพร คนงาน (2558) ได้ศึกษา การนำนโยบายการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ไป ปฏิบัติในกระทรวงแรงงาน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีผลต่อ ความสำเร็จของการนำนโยบายการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ไปปฏิบัติบรรลุผลตาม แผนที่วางไว้

6) ด้านความร่วมมือร่วมใจของผู้ปฏิบัติงานนั้นเป็นไปอย่างดีเยี่ยม สอดคล้องกับแนวคิดของ Van Meter and Van Horn (อ้างถึงใน บุญเกียรติ กา ระเวกพันธ์, 2565ช, หน้า 126-127) ที่ว่า หากได้รับความร่วมมือร่วมใจจากผู้ ปฏิบัติ ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติก็ย่อมจะมีสูงตามไปด้วยและ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์กมล ไชยสมภาร (2562) ได้ศึกษา การนำนโยบายรัฐบาลดิจิทัลไปปฏิบัติของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม พบว่า ปัจจัยที่ ส่งผลต่อการนำนโยบายรัฐบาลดิจิทัลไปปฏิบัติของสำนักงานเศรษฐกิจ

อุตสาหกรรม ประกอบไปด้วย ความร่วมมือของบุคลากร ที่พร้อมจะปรับเปลี่ยน และเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานด้านการตรวจสอบหลัง การตรวจปล่อยของส่วนปฏิบัติการตรวจสอบ 1 กองตรวจสอบอากร มี ประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1) ปัญหาด้านทรัพยากรบุคคล จากการศึกษาที่ทรัพยากรบุคคลถือเป็น ปัจจัยทางการบริหารที่มีความสำคัญและมีผลต่อความสำเร็จขององค์กรหรือการ นำนโยบายไปปฏิบัติ กำลังคนและคุณภาพของคนจะต้องได้รับการสนับสนุน สอดคล้องกับแนวคิดของ Brevet and deLeon (1983, อ้างถึงในบุญเกียรติ การะเวกพันธ์, 2565ก, หน้า 15) ที่ได้อธิบายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ ประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญหลายประการ ซึ่งประกอบด้วย การ จัดสรรทรัพยากร เพื่อสนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติให้เหมาะสมและ เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และยังสอดคล้องกับแนวคิดของศุภชัย ยาวะประภาช (2557, หน้า 101) ที่ว่าจากการทบทวนผลงานทางวิชาการในทศวรรษที่ผ่านมา พบว่า มีปัจจัยหลายประการที่กำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำ นโยบายไปปฏิบัติเหล่านี้ ได้แก่ ความเพียงพอของทรัพยากรและ ข้อค้นพบนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระนฤนาท ญาณวิริโย (2556) ได้ ศึกษา การนำนโยบายไปปฏิบัติด้านการส่งเสริมฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ของเทศบาลตำบลสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการศึกษาสรุปว่า โดยปัจจัย ภาพรวมหลักที่มีผลต่อความสำเร็จ ด้านบุคลากร จะต้องมีการจัดการเจ้าหน้าที่ ให้เพียงพอต่อปริมาณงาน มีความรู้ความสามารถ ความเข้าใจในงาน รวมทั้งมี ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่

2) ปัญหาด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยีนั้นยังขาดระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับแนวคิดของศุภชัย ยาวะประภาช (2557, หน้า 101) พบว่ามีปัจจัยหลายประการที่กำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติเหล่านี้ ได้แก่ ปัจจัยความเป็นไปได้ทางเทคโนโลยี สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์กมล ไชยสมภาร (2562) ได้ศึกษาการนำนโยบายรัฐบาลดิจิทัลไปปฏิบัติของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ซึ่งผลการวิจัยพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายรัฐบาลดิจิทัลไปปฏิบัติของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เกิดอุปสรรคในการปฏิบัติงานเนื่องจากไม่มีงบประมาณที่เพียงพอต่อการจัดซื้อหรือจัดจ้างเครื่องมือ อุปกรณ์ การกระจายตัวของเครื่องมืออุปกรณ์ เทคโนโลยี และระบบต่างๆ เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลซึ่งเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

3) ปัญหาด้านการสื่อสารภายในหน่วยงาน พบว่าการเข้าถึงผู้บริหารระดับสูงนั้นเป็นไปได้ยากทำให้ปัญหาหรือความต้องการไม่สามารถสะท้อนไปสู่ผู้บริหารได้ ซึ่งการสื่อสารระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติจะต้องมีความเข้าใจถูกต้องตรงกันทั้งในเรื่องของวัตถุประสงค์ของนโยบายและการสะท้อนปัญหาความต้องการของผู้ปฏิบัติ จึงจะทำให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาณี คัมภีร์รักษ์ (2562) ได้ศึกษา ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากรของส่วนสืบสวนปราบปราม 1 ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาด้านการติดต่อสื่อสารที่มีความล่าช้า ผ่านหลายขั้นตอน การกระจายนโยบายยังไม่ทั่วถึงในเจ้าหน้าที่ทุกระดับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตติวรดา สุวรรณมัย (2560) ได้ศึกษา การนำนโยบายศูนย์บริหารราชการฉับไวใสสะอาด (Bangkok Fast & Clear : BFC) ไปปฏิบัติ: ศึกษากรณี สำนักงานเขตหนองจอก

กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาด้านการสื่อสาร โดยการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ออกนโยบายและผู้ปฏิบัติยังไม่เปิดกว้าง

4) ปัญหาด้านข้อกำหนดและระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องที่กำหนดมาไม่ชัดเจนและไม่ครอบคลุมปัญหาที่เกิดขึ้น ข้อกำหนดหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องมีผลต่อกระบวนการบริหารงานอย่างมาก การตรากฎหมายหรือระเบียบการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ขององค์กรนั้นก็ถือการดำเนินงานนโยบายสอดคล้องกับแนวคิดของ สมพร เฟื่องจันทร์ (2552, หน้า 9) ได้กล่าวว่านโยบายโดยตัวของมันเองจะมีความหมายและทำให้มีความหมายโดยผ่านทาง 1) การกระทำทางนโยบาย เช่น ตราพระราชบัญญัติ 2) มีแผนงานอย่างหนึ่ง 3) เป็นโครงการ (project) 4) กฎ ระเบียบ ภาชี การดำเนินงานอื่นๆ ที่เป็นมาตรการของรัฐบาล รัฐบาลจะดำเนินงานผ่านมาตรการเหล่านี้เท่านั้น ว่าเป็นการดำเนินนโยบาย และบรรลุผลสำเร็จหรือประสบความสำเร็จหรือประสบความล้มเหลวในการบรรลุความต้องการของประชาชน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพท์กมล ไชยสมภาร (2562) ได้ศึกษาการนำนโยบายรัฐบาลดิจิทัลไปปฏิบัติของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมซึ่งผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคคือ กฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ ยังทำให้การปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลไม่มีประสิทธิภาพไม่มากนัก

5) ปัญหาด้านผู้ประกอบการที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อย กฎหมายศุลกากรและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้กระทำผิดโดยไม่มีเจตนาและทำให้เข้าใจว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมเมื่อถูกตรวจพบความผิด เจ้าหน้าที่จึงไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ประกอบการในการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อยและไม่สามารถตกลงระงับคดีในชั้นศุลกากรได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิฐิตวิธดา สุวรรณมัย (2560) ได้ศึกษา การนำนโยบายศูนย์บริหารราชการฉับไวในสภาวะ (Bangkok Fast &

Clear : BFC) ไปปฏิบัติ:ศึกษากรณีสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคคือยังขาดการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร และการสร้างความเข้าใจอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับบริการของศูนย์บริหารราชการ ฉบับไอเอสเอส และพระราชบัญญัติอำนาจความสะดวกให้การพิจารณาอนุญาต ทางราชการ พ.ศ. 2558 ให้กับประชาชนให้เข้าใจในสิทธิและหน้าที่

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคและพัฒนาการ ดำเนินงานในการบริหารงานด้านการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อยของ ส่วนปฏิบัติการตรวจสอบ 1 กองตรวจสอบอากรกรมศุลกากร มีประเด็นที่ นำมาอภิปราย ดังนี้

1) ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้ในงานด้านการตรวจสอบหลังการ ตรวจปล่อยแก่เจ้าหน้าที่เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติงาน มีการจัดสรร บุคลากรทดแทนตำแหน่งที่ว่างลง มีการใช้ระบบพี่สอนน้อง (Coaching) เพื่อให้ ได้เรียนรู้งานจากผู้มีประสบการณ์ และควรจัดให้มีการอบรมเพิ่มพูนทักษะการ ทำงานในด้านต่างๆ อยู่อย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิพร คงงาน (2558) ได้ศึกษา การนำนโยบายการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ไปปฏิบัติในกระทรวง แรงงาน ผลการศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาองค์การโดยเน้นการ พัฒนาศักยภาพของข้าราชการในกระทรวงแรงงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการ ทำงาน รวมถึงให้ความสำคัญต่อการพัฒนาสมรรถนะของข้าราชการให้ สอดคล้องกับพันธกิจขององค์การ การคัดสรรคนที่มีสมรรถนะตรงกับคุณสมบัติ ที่เหมาะสม ซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญที่จะนำไปสู่ผลผลิตหรือผลลัพธ์ของ องค์การ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระนฤนาท ญาณวิริโย (2556) ได้ศึกษา การนำนโยบายไปปฏิบัติด้านการส่งเสริมฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ของ เทศบาลตำบลสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรีผลการศึกษาสรุปว่า มีข้อเสนอแนะคือ

เพิ่มอัตราบุคลากร เจ้าหน้าที่ให้มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ และจัดฝึกอบรมสัมมนาเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะปฏิบัติงาน

2) ควรจัดหาผู้มีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีโดยตรง เข้ามาปรับปรุงและเชื่อมโยงระบบงานด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ หลังจากตรวจปล่อย ให้มีความทันสมัย สะดวกรวดเร็ว เข้าถึงง่ายและมีความเชื่อมโยงกันได้ รวมถึงให้ความรู้เจ้าหน้าที่ถึงการใช้งานระบบให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการทำงาน และการแก้ไขปัญหาระบบเฉพาะหน้าได้ด้วยตนเอง พร้อมจัดทำคู่มือประกอบการใช้งานระบบให้สามารถทำตามได้และทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้กระบวนการบริหารงานบรรลุผล สอดคล้องกับแนวคิดของ Harold Koontz (อ้างถึงใน สมพร เพ็ญจันทร์, 2552, หน้า 32) ที่อธิบายว่า การบริหาร คือ การดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยอาศัยปัจจัยทั้งหลาย ได้แก่ คน เงิน วัสดุ สิ่งของเป็นอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพิทกมล ไชยสมภาร (2562) ได้ศึกษาการนำนโยบายรัฐบาล ดิจิทัลไปปฏิบัติของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ผลการวิจัยสรุปว่า เนื่องจากเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา จึงควรมีการพัฒนาบุคลากรให้ก้าวทันเทคโนโลยีดิจิทัลให้มากขึ้นการพัฒนาจะต้องอาศัย ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นจากผู้ใช้งานจริง เพื่อช่วยในการพัฒนาระบบให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน และควรมีการวางแผนงานในระยะสั้นเพื่อรองรับกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุประวีณ์ มั่งมีทรัพย์ (2562) ได้ศึกษากระบวนการ ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคและพัฒนาการดำเนินงานในการบริหารงานด้านสืบสวนและปราบปรามผู้ลักลอบสินค้าหนีศุลกากร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานด้านสืบสวนและปราบปรามผู้ลักลอบสินค้าหนี

บุคลากรจะต้องมีการจัดสรรอุปกรณ์ เทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

3) ควรมีการจัดประชุมระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติกับผู้บริหารอยู่อย่างสม่ำเสมอ โดยอาจเป็นการประชุมที่ไม่เป็นทางการ ทั้งนี้เพื่อสะท้อนปัญหาที่แท้จริงในการปฏิบัติงานและแก้ไขได้อย่างตรงจุด สอดคล้องกับแนวคิดของไพรัตน์ สาอุตม (2565, หน้า 6-8) ที่ได้อธิบายว่า ผู้บริหารทุกคนในองค์กรมีหน้าที่ความรับผิดชอบที่สำคัญในการจัดการทรัพยากรมนุษย์ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กร อันได้แก่ การเสริมสร้างให้เกิดความร่วมมือและพัฒนาความสัมพันธ์ในการทำงาน ให้เป็นไปอย่างราบรื่น เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรด้วยกัน และระหว่างบุคลากรกับผู้บริหาร และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาณี คัมภีร์รักษ์ (2562) ได้ศึกษา ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากรของส่วนสืบสวนปราบปราม 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารจะต้องใช้ช่องทางในการสื่อสารที่เปิดกว้างและใช้การได้รวมไปถึงการให้ข้อมูล และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ต้องสื่อสารถึงกันอย่างเปิดเผย ซึ่งทางเลือกในการสื่อสารควรถูกสร้างให้มีมากขึ้น ต้องมีความรู้ความเข้าใจว่าจะต้องทำอะไรบ้าง การส่งงานตลอดจนคำสั่งต่างๆ จะต้องสั่งให้ตรงจุด ต้องชัดเจนและคงเส้นคงวา ไม่ขัดแย้งกับคำสั่งอื่นๆ งานจึงจะเดินหน้าไปด้วยดี

4) ควรมีการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบปฏิบัติ ให้มีความทันสมัยและครอบคลุมกับปัญหามากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล สอดคล้องกับวิโรจน์ ก่อสกุล (2564, หน้า 103 - 104) ซึ่งอธิบายว่า ธรรมาภิบาลในประเทศไทยมีระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องคือ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 มีว่า ในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีควรจัดหรือส่งเสริมให้

สังคมไทยอยู่บนพื้นฐานของได้แก่ หลักนิติธรรม คือ หลักการเกี่ยวกับการตรา กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ให้มีความทันสมัยและเป็นธรรมกับทุกฝ่าย ซึ่งจะต้องเป็นที่ยอมรับในสังคม คนในสังคมจะต้องยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบข้อบังคับที่ออกมา โดยจะถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย ไม่ได้ปกครองตามอำเภอใจหรือตามอำนาจของบุคคลใดและหลักคุณธรรม คือ หลักการที่ยึดมั่นในความถูกต้อง โดยให้เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัด เพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่คนในสังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชน มีการพัฒนาตนเองไปด้วยสนับสนุนให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ ซื่อตรง ชยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพที่สุจริตจนเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติของคนไทย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จูติวรดา สุวรรณมัย (2560) ได้ศึกษา การนำนโยบายศูนย์บริหารราชการฉับไวใสสะอาด (Bangkok Fast & Clear : BFC) ไปปฏิบัติ:ศึกษารณีสํานักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ควรมีการแก้ไขปรับปรุงกฎระเบียบ โครงสร้างการบริหารงาน ที่ไม่สนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่ และเพิ่มการกระจายอำนาจในการพิจารณาอนุมัติ/อนุญาตให้กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดความคล่องตัวมากขึ้น พร้อมปรับปรุงหรือยกเลิกระบบงานบริการที่มีขั้นตอนมากเกินไป หรืองานบริการที่ไม่มีผู้มาใช้บริการ

5) ด้านความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการ ควรเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อย กฎหมายศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยให้ผู้ประกอบการเข้าถึงได้ง่ายและควรจัดอบรมสัมมนา ในหัวข้อการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อยหรือหัวข้ออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ประกอบการระหว่างที่มีการเข้าตรวจสอบ ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้การตรวจสอบอากรดำเนินการได้โดยสะดวกและ

ได้รับความร่วมจากประชาชน รวมถึงเป็นไปตามหลักความโปร่งใสของธรรมาภิบาล สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิววรรณ หล่อสุวรรณรัตน์ (อ้างถึงใน วิโรจน์ ก่อสกุล, 2564, หน้า 101-103) อธิบายว่า UNESCAP เสนอว่าธรรมาภิบาลประกอบด้วยความโปร่งใส (Transparent) คือการตัดสินใจและการบังคับใช้ให้มีการปฏิบัติตามหลักนิติธรรม และยังหมายถึงว่า ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการตัดสินใจนั้น สามารถเข้าถึงข่าวสารได้โดยอิสระ โดยที่ข้อมูลข่าวสารนั้นจะต้องได้รับการจัดเตรียมให้ในรูปแบบและสื่อที่เข้าใจง่าย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชฎาภรณ์ หงส์ภักดี (2562) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการให้บริการแบบศูนย์บริการราชการ ฉบับไวสสะอาด กรณีศึกษา สำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์กรุงเทพมหานครควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ในภาพรวมให้มากขึ้นเพื่อให้ประชาชนรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์บริการ BFC เพิ่มขึ้นและสำนักงานเขตให้มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบแนวทางการให้บริการประชาชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของกรมศุลกากรทั้งในการตรวจปล่อยสินค้าและการป้องกันและปราบปรามให้มีความทันสมัย เพื่อช่วยลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นและลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่
2. ควรปรับเปลี่ยนหมุนเวียนการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ได้เรียนรู้งานศุลกากรให้ครบทุกด้าน ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับงานด้านการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อย

3. ควรบูรณาการและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการอนุมัติ อนุญาต การนำเข้าส่งออกสินค้า ทั้งนี้เพื่อให้สะดวกต่อการพิจารณาของเจ้าหน้าที่และเป็นประโยชน์กับผู้นำเข้าส่งออก ลดความเสี่ยงในการกระทำผิดโดยไม่มีเจตนา

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อยควรพัฒนาความรู้ ความชำนาญในงานด้านศุลกากร โดยเฉพาะรูปแบบการทุจริต รูปแบบหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ประกอบการที่ไม่สุจริต

2. เจ้าหน้าที่ควรเรียนรู้และฝึกฝนทักษะด้านการเจรจา เนื่องจากในการปฏิบัติหน้าที่มักพบผู้ประกอบการที่ให้ความร่วมมือและไม่ให้ความร่วมมือ รวมถึงมีอคติกับเจ้าหน้าที่ ส่งผลให้การทำงานเกิดอุปสรรค

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีอากร กรณีการตรวจสอบหลังการตรวจปล่อย ณ สถานประกอบการ

2. ควรศึกษาแนวทางในการป้องกันและลดความเสี่ยงในการกระทำผิดของผู้ประกอบการ กรณีไม่มีใบอนุญาตในการนำเข้าส่งออก

เอกสารอ้างอิง

- จิตติวราดา สุวรรณมัย. (2560). การนำนโยบายศูนย์บริหารราชการจำเป็นไว้ใสสะอาด (Bangkok Fast & Clear : BFC) ไปปฏิบัติ: ศึกษากรณี สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. ค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2565, จาก <http://www.ru.ac.th/mpa-abstract/index.php/abstractData/viewIndex/57>
- บุญเกียรติ การเวกพันธ์. (2565ก). เอกสารประกอบการบรรยายวิชาการนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลนโยบาย. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- บุญเกียรติ การเวกพันธ์. (2565ข). เอกสารประกอบการบรรยายวิชาสัมมนา นโยบายและการจัดการสาธารณะ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2560. (2560, พฤษภาคม 17). ราชกิจจานุเบกษา, 137(53ก), 26-79.
- พิมพ์กมล ไชยสมภาร. (2562). การนำการนำนโยบายรัฐบาลดิจิทัลไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ไพรัตน์ สาอุดม. (2565). การจัดการทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ผลิตตำราเรียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- พระนฤนาท ญาณวิริโย. (2556). การนำนโยบายไปปฏิบัติด้านการส่งเสริมฟื้นฟูและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของเทศบาลตำบลสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี.

วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

รัชฎาภรณ์ หงส์กักดี. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการให้บริการแบบศูนย์บริหารราชการ ควบไว้ใสสะอาด กรณีศึกษา

สำนักงานเขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร. ค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2565,

จาก <http://www3.ru.ac.th/mpa-abstract/index.php/abstractData/viewIndex/232>

วิโรจน์ ก่อสกุล. (2564). เอกสารประกอบการบรรยายวิชาองค์การและนวัตกรรมในองค์การ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.

วีณา พิงวิวัฒน์นิกุล. (2564). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ร่วมสมัย. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต.

ศุภชัย ยาวะประภาษ. (2557). นโยบายสาธารณะ (พิมพ์ครั้งที่ 10).

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศศิพร คณงาน. (2558). การนำนโยบายการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ไปปฏิบัติในกระทรวงแรงงาน. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สมพร เฟื่องจันทร์. (2552). นโยบายสาธารณะ ทฤษฎีและการปฏิบัติ.

กรุงเทพมหานคร: ออน อาร์ตครีเอชั่น

สุภางค์ จันทวานิช. (2563). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 25).

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุประวีณ์ มั่งมีทรัพย์. (2562). การบริหารงานด้านสืบสวนและปราบปรามผู้
ลักลอบสินค้าหนีศุลกากรของส่วนสืบสวนปราบปราม 2 กองสืบสวน
และปราบปราม กรมศุลกากร. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุภาณี คัมภีร์รักษ์. (2562). ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการ
ปราบปรามการกระทำความผิดตามกฎหมายศุลกากรของส่วนสืบสวน
ปราบปราม 1. ค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2565, จาก
[http://www3.ru.ac.th/mpa-abstract/index.php/abstractData/
viewIndex/295](http://www3.ru.ac.th/mpa-abstract/index.php/abstractData/viewIndex/295)